

RETUŠA

DR. MATIJA OGRIN

Nedavno sta se zgodili dve stvari, ki sta v ostri luči pokazali na totalitarnost nekdanje države, a sta skozi preteklost osvetlili tudi našo sedanjost. Prva stvar je objava seznama sodelavcev Udbe na medmrežju.

Pokazalo se je, kako je partijska oblast kapilarno prežela tkivo slovenske družbe z nadzorom in ustrahovanjem. Če nečemo živeti v oblakih, moramo upoštevati, da nekateri izmed naštetih svoje delo nadaljujejo v drugi obliki. Ker so vmes tudi imena iz sedanje politično-gospodarske elite, je objava vzbudila precejšen odmev, saj zadeva v živo, čeprav nevidno plat marsikaterega „demokrata“.

Druga pomembna stvar, na katero tu mislimo, je izid publikacije Enciklopedija Slovenije: informacija in dezinformacija, ki jo je izdala Nova slovenska zaveza. Prispevki tega zvezka, ki je veliko in častno dejanje Nove slovenske zaveze, opozarjajo, kako nepravilno in ideološko prikazuje Enciklopedija Slovenije t. i. enobe in komunistično revolucijo, protirevolucijo in državljansko vojno ter povojni genocid nad premaganimi Slovenci. Avtorji te protestne publikacije opozarjajo: čeprav bi morala biti Enciklope-

dija nacionalni dokument vseh Slovencev, je prikaz teh področij tak, da bistveno obranja mit o enobeju kot čistem in celo demokratičnem odporiškem gibanju; revolucijo, ki je bila z njim neločljivo eno, boče ta prikaz čim bolj zasenčiti kot drobno pomoto.

Dejanja revolucionarne strani so prikazana skoraj „kot „ukrepi“ legitimne državne oblasti, s čimer se jasno pokaže tendenca, da bi slovensko državnost nasilno cepili na drevo enobeja - revolucije. Ne glede na to, kako se je ta ali oni urednik trudil za večjo uravnovezanost, Enciklopedija na omenjenih področjih nadaljuje razkol, kajti braniti enobe pomeni v praksi toliko kot braniti krvave „pridobitve revolucije“.

Obe stvari, nedostopni podatki o Udbi in napake Enciklopedije, pripadata na videz različnima svetovoma. V resnici ju globinsko povezuje to, da gre pri obojem za določeno prikrivanje resnice, za nasprotovanje objektivnemu redu stvari: za maličenje spomina. V antični filozofiji je veljalo, da je spomin posoda resnice in s tem del človekove umnosti.

Maličenje spomina je zato maličenje človeka. Ali bi kristjanu smelo biti vseeno?

Družina

RAZSTAVA O SLOVENSkih PRISELJENCIH V ARGENTINI

V prostorih Nacionalnega muzeja o priseljevanju (Museo nacional de la Inmigración) v Buenos Airesu bo 5. septembra letos inavgurirana razstava o slovenskih priseljenkih v Argentini, ki bo odprta do 21. septembra. Namen razstave je, da se argentinski javnosti predstavi slovensko skupnost v celoti, njeno poreklo, konkretnije pa različne tokove priseljevanja Slovencev, dosežke skupnosti v celoti ter dosežke posameznikov. Namen razstave je seveda tudi v tem, da se afirmira identiteto Slovenije.

Nosilke razstave so osrednje slovenske organizacije v Buenos Airesu Slovensko podporno društvo Triglav, Prekmursko društvo Bernal in Zedinjena Slovenija. Pokroviteljstvo razstave je prevzelo Veleposlaništvo Republike Slovenije v Argentini. Realizacijo razstave sta konkretno podprla Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije in Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu. Strokovno pomoč za realizacijo razstave bo nudil Slovenski etnografski muzej. Člani odbora za pripravo razstave so predsedniki omenjenih slovenskih organizacij v Buenos Airesu Fernando Leskovec, Juan Banko in Lojze Rezelj. Po-

sebnih poverjeniki za razstavo so:

prof. Tine Duh (Santa Fe 3996, 1º/22, Buenos Aires, tel. 4831 9209, fax 4813 2319, cel. 15 4046 3136, duhmartin@arnet.com.ar)

za Slovensko podporno društvo Triglav,

Esther Cmor (Larrea 53, 1878 Quilmes, tel. 4251 2649, ecmor@hotmail.com, ali ecmor@ciudad.com.ar) za Prekmursko društvo Bernal,

arh. Jure Vombergar (Av. Gaona 2776, 1706 Hacedo, Provincia Buenos Aires, tel. 4443 7385, vombergar@hotmail.com) za Zedinjeno Slovenijo, in svetovalka na slovenskem veleposlaništvu **Jana Strgar**. Koordinator odbora za pripravo razstave je prof. Tine Duh.

Poverjeniki za razstavo bodo zbirali material za razstavo (dokumente, fotografije, knjige, plakate, razne predmete idr.). Vse tiste, ki imajo eksponate, ki ponazarjajo zgodbe posameznikov ter kulturnih, šolskih, športnih ter drugih aktivnosti slovenskih društev ali skupin, prosimo, naj se obrnejo na omenjene posebne poverjenike ali pa jim eventualne eksponate pošljejo. Prosimo tudi, naj

se te eksponate opremi z razlago, t.j. s konkretnimi imeni, podatki o letnicah ter krajih ter z drugimi zanimivimi podatki. Predmeti bodo po razstavi vrnjeni, še prej pa bodo dokumenti in fotografije fotokopirani.

Vse rojakinje in rojake, in vse tiste, ki nam lahko pri tem pomagajo, prosimo, naj čim prej kontaktirajo poverjenike za razstavo ter dostavijo eventualne eksponate. Večino materiala bo treba zbrati do 16. junija. Sledila bo selekcija materiala, oprema materiala, postavitve razstave, koncipiranje in tiskanje letaka za razstavo in priprava inavguracije. To bo razstava, s katero se bodo slovenski priseljenki v Argentini, ki so z obilo truda in požrtvovalnosti zelo veliko storili in dosegli, ter matica Slovenija, afirmirali pred zelo široko publiko. V Argentino so Slovenci prihajali z najrazličnejšimi dokumenti. Zato se o Slovcnih v Argentini ter o njihovih dosežkih ve malo, predvsem pa veliko manj kot bi se moralo glede na vse, kar so storili, naredili in dosegli.

Ta razstava bo velik korak k temu, da bo to odslej drugače.

Buenos Aires, 30. april 2003

Odbor za pripravo razstave o slovenskih priseljenkih v Argentini

Znova pri Mariji v Lujanu

Bog ve, če se kdo še spomni tistih prvih romanj „v Luhan“, še pred prihodom „novonaseljencev“ ali takoj po njem. Kje je danes posebni „slovenski“ romarski vlak, kje številni krajevni avtobusi, ki so ga potem nadomestili, predno je množica osebnih avtomobilov izpodrinila prvega in drugega?

A to je le skorja, bistvo ostane nespremenjeno. „Venčani“ maj nas vedno združijo okoli nebeške Matere Marije, na kraju, ki ga je sama izbrala ob reki Luján. In v globokem doživetju tega srečanja ni toliko sprememb, kot jih na zunaj opazimo.

Res lepo število rojakov je tudi letos pohitelo na romanje preteklo nedeljo 11. maja. Tradicionalno ob desetih je bila romarska sveta maša, ki jo je daroval delegat slovenskih dušnih pastirjev, prelat dr. Jure Rode za vse žive in rajne Slovence v Argentini. Ljudsko petje je kot vedno navdušeno odmevalo v prostrani baziliki.

Po maši je sledil kratek odmor za oddih in okrepanje. Že ob 13.30 pa se je pričela popoldanska pobožnost. Po pesmi je zbrane vernike nagovoril duhovnik Ciril Zajc (brat Milana Zajca, ubežnika iz Kočevskih morišč), dolgoletni slovenski dušni pastir v Srbiji, ki letos obhaja zlato mašo. Ob spominu na tragične dogodke ob koncu vojne in revolucije je vzpodbujal rojake k zvestobi v veri in ljubezni do Marije, pa izrekel tudi zahvalo za vse prejete milosti po priprošnji Matere Božje.

Takoj nato se je razvila mogočna procesija iz cerkve okrog prostranega trga. Za križem so stopali zastavonoša slovenske, argentinske in papeške zastave. Sledila sta prapora obeh borčevskih organizacij. Izredno lepo je bilo število šolskih otrok, ki so jih spremljale požrtvovalne učiteljice. Za kipom lujanske Marije so stopale narodne noše, kjer so prevladovali srčkani in prikupni otroci (primanjkovali pa starejši in zlasti moški). Podoba brezjanske Marije Pomagaj je polna ljubezni gledala svoj narod. Za njo so stopali ministranti

in duhovščina. Za banderom Svetogorske Marije pa je sledila množica vernikov.

Ob vrnitvi v cerkev so že donele pete litanije Matere božje. Nato posvetitev Brezmadežni in blagoslov z Najsvetejšim. Še zahvala delegata dr. Rodeta vsem rojakom. Vedno mogočna „Marija, skoz' življenje...“ je zaključila tudi letošnje romanje.

Morda ni odveč, da se ustavimo tudi pri nekaterih zunanostih. Mislimo tukaj na zelo skrajšan čas svečanosti, zlasti popoldanske pobožnosti. Pri procesiji in litanijah je bilo opazno, kako se je mudilo. Hitrica res ni najboljši pripomoček za zbrano molitev. Potem je tu še dvojezičnost (uporaba španskega jezika poleg slovenščine in poseg krajevnega župnika) med mašo. Nekateri so to komentirali prostodušno, drugi so bili skrajno ogorčeni. A treba je sprejeti dejstvo, da se je uprava bazilike spremenila (po stoletni pogodbi so lazariste zamenjali škofijski duhovniki) in da se spreminjajo tudi časi, okoliščine in ljudje. Saj se nekaterim prav tako toži po staremu redu procesije, ko smo šli še ločeno, najprej moški potem ženske...

Ob vseh spremembah tudi neprijetnih pa je glavno, da ostaneta enaka naša vera in naše čiščenje. Le tako nas bo Luján vsako leto zbiral v mogočnem izrazu ljubezni do Marije božje in naše Matere.

-e. -f.

Anton Drobnič za Mag: Nisem se vdal udbi

Predsednik Nove slovenske zaveze in nekdanji generalni državni tožilec Anton Drobnič zanika, da bi bil sodelavec udbe, kot je označeno v njegovih podatkih na spletni strani www.udba.net. Kot je dejal v pogovoru za tednik Mag, ga ne prese-neča, da se je znašel na seznamu, saj je imela udba z njim veliko opravka. Glede njegove šifre na sez-

namu (55000) pa je opozoril, da je bila uvodna stran z razlago oznak napisana za objavo in ni izvirna opredelitev. Udba je Drobniča sicer poldrugo leto skušala pridobiti na svojo stran, vendar ji ni uspelo. Od tu, domneva Drobnič, oznaka 55000, ki pomeni nekdanjega (opuščenega) sodelavca. „Kot taki so verjetno vpisani tudi tisti, pri katerih je

udba opustila poskuse pridobivanja,“ je dejal.

Ravnanje glavnega inšpektorja za varstvo osebnih podatkov Jožeta Bogataja, ki je najprej preprečil dostop do omenjene spletne strani, nato pa to odločbo prekrical, je označil kot škandalozno za pravno državo. Bogataj po Drobničevem mnenju tudi ni pristojen za internet, razočaralo pa ga je tudi ravnanje kriminalistov in državnega tožilstva, ki so začeli preiskavo domnevnih kaznivih dejanj izdaje

Nad. na 6. str.

GLEJ...

ROMANJE ARGENTINSKIH „VRNJENIH“ SLOVENCEV 2

VTISI IZ SLOVENIJE 2

OBLETNICA V CARAPACHAYU 3

OBČNI ZBOR V SLOMŠKOVEM DOMU 3

Spet kliče nas venčani maj

Kolikokrat smo to pesem peli v Lujanu na romanju!

Letos smo jo tudi na romanju, pa isti dan kot Slovenci v Lujanu, le da smo se mi zbrali na Brezjah, na kraju, kjer so naši starši molili pred odhodom v svet. Romanje je priredilo

bilo videti toliko družin, pa dedke, ki iz Argentine hodijo obiskovat vnučke! Tudi zavest, da smo na kraju naših korenin in istočasno povezani še z onimi drugimi koreninami, kjer smo pognali, s Slovenci v Argentini, je nepopisno lepa.

Po maši smo se pomudili še pri lujanski Mariji in pri brezjanski. Razgrnili smo svoje zahvale, upe in skrbi.

Bilo nas je okoli sto oseb. Za kosilo smo se odpeljali v Begunje. Mlajši so bili na igralih, fantje pa so obvezno brcali žogo.

Lepo nam je, ko se skupaj dobimo. Saj smo vsi že aktivno vključeni v slovensko stvarnost: v zborih, na delovnih mestih, v zakonskih skupnostih, po šolah. Radi pa se dobimo skupaj in kakšno rečemo. Moški o nogometu, politiki, raznih možnih izletih, ženske pa o setvi, kuhi, vzgoji.

Potem smo se povzpeli še do podružniške cerkvice sv. Petra. Pot je kar strma, a izredno lepa. Na vsakem koraku imaš nov razgled. Ogleдали smo si stare freske, potem pa pred cerkvico tudi nekaj Marijinih pesmi zapeli. Spremljal nas je župnik iz Begunj, France Maček (kar s kolesom je gor prišel!) in poudaril, da tako lepo pojemo, da so nam še ovce prisluhale.

Župnik nas je potem povabil še v župno cerkev. Z veseljem nam je odkrival bogastvo tega svetišča. Z otroki smo šli na kor. Ker nismo znali

vklopiti orgel, so se malčki vrstili in zabavali, ko so meh gonili. No, ko nam je pa prišel na pomoč še župnik in stvar elektriziral, smo pa pod njegovo taktirko še dolgo peli velikonočne in Marijine pesmi.

Miri

društvo Slovenija v svetu.

11. maja smo se zbrali k opoldanski maši. Maševal je Toni Burja ob somaševanju Pavleta Novaka in Janeza Riharja. Berili sta podala Franci Markež in Brigita Cerar Jerab.

Molili smo za Argentino in za Slovenijo, ravno tako kot preje v Lujanu. Bilo je nekaj takih, ki so se že pred 12, 10, 9 leti preselili. Pa tudi precej novo priseljenih. Pa še starši, ki hodijo otroke obiskovat, tisti, ki so trenutno na počitnicah v Sloveniji in naši sorodniki iz Slovenije. Lepo je

VTISI IZ SLOVENIJE

VČASIH JE BILO PA TAKO...

Tele vrstice bodo verjetno najrajši prebrali tisti „ta najbolj stari“, ki so bili rojeni še v Sloveniji, a so namenjeni tudi tistim, „starim“ in mladim, ki niso doživeli od malega Slovenije.

Velikonočni prazniki namreč pomenijo tudi „vstajenje“ navad, ki smo jih poznali po pripovedovanju ali pa po iskanju materiala za kak članek ali odrsko predstavitev v Kuretovi „Praznično leto Slovencev“. Nekateri so bolj poudarjene po vaseh, pa tudi po mestih je zaznati vsaj nekatere.

Cvetna nedelja je polna butar. Povsod je videti lju-bljanske butare - tiste, z oblanci vseh vrst barv. Večinoma so običajnih mer. So pa zato toliko večje tam, kjer imajo malo drugačne, kot na primer na Dolenjskem, kjer so velike in košate, a namesto ciprese in smrečja ima glavno besedo bršljan.

Za nekoga, ki se preseli v Slovenijo, je že zvonjenje velika sprememba, saj ni navajen, da bi se ves dan (in vsa noč!) vsakih petnajst minut razlegalo iz zvonikov, pa še trikrat na dan Ave Marijo. In ko se človek navadi - pa ga začne motiti tišina velikega petka in sobote. Zvonovi so šli namreč v Rim...

Vse je tiho, spokojno. A na nek način je treba naznanjati. In se oglasi ropot velikih ragelj, ki jih ministranti vrtijo pri petkovem obredu ob prinašanju in odnašanju Najsvetejšega. Presunljiv zvok.

Velika sobota zjutraj ima tudi svojo posebnost. V župniji najprej blagoslovijo ogenj, potem pa ga otroci ali mladostniki raznesejo (ali razpeljejo: z avti, na kolesih...) po hišah. Za to tudi nekaj dobijo: ali pirhe, ali denar, itd. Ponekod imajo cerkovniki ali ključarji izgovorjeno pravico, da z raznašanjem ognja poberejo prispevke med farani za opravljanje celoletnega dela.

Zgodilo se je, da pride sosedova Tadeja in ponudi ogenj. Kako se pa temu streže? Ja, da nam bo podkurila v štedilniku na drva, ali v peči. Problem je, da - čeprav je hiša starejšega letnika - v hiši ni takega štedilnika ali peči.

Potem pa kako svečo. Hm, skorajšnji prišleki imamo kar nekako založeno shrambo, a sveče ni, pa ni! Tudi za to bo treba poskrbeti. In tako smo letos ostali brez žeganega ognja...

Potem je treba nesti k žegnu. Temu pa vemo, kako se streže in kaj je treba v cekar dati! Gospodinje lepo vse pripravijo - ali pa kar kupijo, saj se na tržnicah in pekarnah vsega že pripravljene dobi, celo porisane pirhe, da o poticah in hrenu sploh ne govorimo! In kdaj se to nese? Po nekaterih mestih vsako uro, ali pa tudi na pol ure blagoslavlja jedila. A je res toliko vernega ljudstva v Sloveniji? Toliko ga ravno ni, je pa velikonočni zajtrk še precej običajna navada tudi med ljudmi, ki bi jim v Argentini dali naslov „muy católicos“...

In na veliko nedeljo vstajenska procesija! V Mariboru je bila že ob sedmih zjutraj; vodil jo je škof Kramberger. Na čelu križ, zastave raznih ustanov in cela gasilska četa, pa pevci s pihalnim kvartetom. V cerkvi pa svečana maša s petjem zboru, orglami in kvartetom. Po liturgičnem opravilu pride pa bogat velikonočni zajtrk.

Torej je le res, kar so nam pripovedovali! A poleg starodavnih običajev so pa še drugi, novejši. Novejši predvsem za tiste, ki prihajamo iz „katoliških držav“, saj je kar čudno in neverjetno, da je veliki teden delovno enak drugim. Državna uprava, trgovine in industrija, pouk v šolah - vse je redno, ni časa za kako pripravo. Predvsem v petek je človeku neprijetno.

Zato je spet čudno, da je velikonočni ponedeljek večji praznik kot prejšnji dnevi, ko je proglašen za državni praznik. Je to res kontra verskim praznikom, ali le neka finta, da se ljudje „streznijo“ po prazničnih dnevih in bi s tem bilo zmanjšano število prometnih nesreč?

Vsekakor je velikonočni ponedeljek dan, ko se v mnogih družinah posveti obisku domačih, najsibo posamezno ali pa da se zberejo vsi pri nekom in z leti postane tradicija. Predvsem pa je postala tradicija iti na Šmarno goro, kjer je ta dan množično romanje (ki je v veliki meri že bolj podobno izletu). Praviijo, da če hočeš srečati Ljubljancana, ga boš gotovo ta dan srečal na Šmarni gori. Kako je že pel Prešeren?...

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONE MIZERIT

Kot smo že večkrat zapisali, je v tej deželi „vse mogoče“. Ni pa nihče pričakoval, da bi lahko ostali brez drugega kroga volitev. Zadnje dni pa je bila to glavna snov vseh političnih komentarjev, kot stvarna možnost, da bi se bivši predsednik Menem ne predstavil na končnih volitvah.

Kako se je začelo. Kal celotne situacije je treba iskati v prvem krogu volitev. Vsa skupina bivšega predsednika (z njim na čelu) je bila prepričana o zmagi v prvem krogu ali pa vsaj o močnem prvem mestu. Resne ankete so sicer drugače kazale, a oni so raje zaupali tistim, ki so brez strokovne podlage napovedovale drugačen izid. Pičlih 25% glasov in komaj 2 % razlike s Kirchnerjem je bil prehud udarec. Ko so vse ankete za drugi krog pričele kazati, da je odpor proti Menemu močnejši kot vsak drug dejavnik v argentinski politiki, so v volilnem štabu pričeli iskati izgovore. Takoj je prišla na dan domnevna poneverba na volitvah, čeprav je ni bilo mogoče dokazati. Kaj če se to „ponovi“ v drugem krogu? Istočasno se je pričel spor med samimi menemisti. Bivši komisar in kandidat za buenosaireško gubernacijo Luis Patti je svetoval, naj se Menem ne predstavi, ker ni garancije prozornih volitev. Alberto Pierri, drug menemistični kandidat za isto mesto, pa je napadel Pattija in vztrajal, da se mora Menem predstaviti, da je še možnost zmage. Od tu naprej je zavladal kaos.

Duhalde je znova posegel. Čeprav se je sedanji predsednik skušal kazati nepristranskega in se držal ob strani, je v ključnih trenutkih vendar direktno posegal v kampanjo. Tudi ta problem ni bil izjema. Izjavil je namreč, da je Menem že poražen in da mu ostajata le dve možnosti. Poiskal je tipične izraze boksarja in ponudil Menemu izbiro: zapustiti spopad ali „knock out“. Tisti, ki Duhaldeja in politiko dobro poznajo, trdijo, da je to izjavil zato, da ne bi Menem „vrgel brisače“, če že uporabljamo boksistične izraze. Za bivšega predsednika ne bi bila slaba izbira: umaknil bi se z izgovorom, da noče postati žrtev poneverbe. Svoje ga nasprotnika pa bi pustil hudo oslabiljenega, češ da je postal predsednik s skoromnimi 23 procenti glasov. Izognil pa bi se porazu, ker mu večina anket napoveduje kakih 30% proti 70% Kirchnerja.

Dvom na dvom. V Menemovem taboru je resnično vladal nenehen dvom. Spričo napovedi poraza, nihče ni dobro vedel, kaj storiti. Odsev tega je bila tudi volilna kampanja. Najprej so jo osredotočili v predstaviti „novih obrazov“: bivši

predsednik je napovedal člane vlade (v primeru da bi zmagal), ki so se bistveno razlikovali od dotodanjih vodilnih ljudi v njegovem štabu. Ugotovili so namreč, da je pojava „starega kroga“ ljudi negativno vplivala v prvem krogu in zlasti tisto nedeljo zvečer, ko smo po televiziji lahko videli precej osporavane obraze funkcionarjev njegove prve vlade. Potem je Menem prešel v napad in označil Kirchnerja kot Duhaldejevo lutko. Trdil je, da bo kot predsednik šibek, odvisen od buenosaireškega peronizma in da tako (kot De la Rúa) ne bo mogel niti dokončati svojega mandata. Končno je nakažoval, da če zmaga Kirchner, bo Duhalde ostal na oblasti še desetletja, če pa zmaga on, bo prihodnost odprta vsakemu. In še in še. V trenutku, ko pišemo te vrstice, še ni jasno, ali se bo sploh predstavil ali ne. Bolj stvarni opazovalci menijo, da bomo končno prvič v argentinski zgodovini imeli drugi krog predsedniških volitev.

Tipičen primer. Vsa ta kampanja, bolj podobna cirkuški predstavi kot pa resnemu demokratičnemu postopku, sovpada s poplavami v provinci Santa Fe. Miljardska zguba, desetine mrtvih in stotine pogrešanih so le zunanji izraz posledic, kjer korupcija in neresnost nista brez krivde. Obrambne strukture proti povodnji so bile predvidene in načrtovane že leta nazaj. Celo denar, posojilo Svetovne banke, je bil na razpolago. Še več, pogodba je bila podpisana in država mora plačati 25 milijonov dolarjev letno, ker ne izpolni dogovorov in predvidenih rokov. Podobnih primerov, manj tragičnih a nič manj razburljivih, bi lahko naštevali v nedogled.

Primer številka 2. Tega pa vzamemo s političnega področja. V provinci Tucumán bi morali imeti krajevne volitve. Sodnijska zbornica jih je preklcala in od domače vlade zahteva, naj odredi ukrepe, ki bi med drugim zagotovili pogoje, da ljudska volja res pride do izraza. Kaj je bilo narobe? V Tucumanu velja volilni sistem „ley de lemas“, po katerem vsaka stranka lahko predstavi več kandidatov, katerih glasovi se potem seštejejo in zmaga najbolj voljeni kandidat stranke, ki je skupaj prejela največ glasov. A to pot se je predstavilo kar 2.277 „podlem“. Tako je na 874.119 volilcev prišlo kar 60.000 kandidatov. Sodišče je sprejelo priziv številnih nevladnih organizacij, ki osporavajo pogoje za predstavitev kandidatov. Zakon zahteva le 150 podpisov, da se nekdo vpiše kot kandidat. Tako bo kmalu več kandidatov kot volilcev. Bo ta država kdaj postala resna?

GB

SLOVENCİ IZ ARGENTINE

CARAPACHAY

„Slovenska zemlja, kristal iz božje roke vzet“

Karapačaji smo zopet proslavljali, v nedeljo 4. maja smo obhajali 43. obletnico ustanovitve Doma. „Slovenska zemlja, kristal iz božje roke vzet“ smo izbrali za letošnje geslo. Že v zgodnjih jutranjih urah je dišalo v kuhinji ob pripravi jedi za kosilo. Dopoldan so začeli prihajati gostje in domačini. Ob 10.30 smo dvignili slovensko (ga. Helena Gričar) in argentinsko zastavo (Maks Skarlovnik) ob petju obeh himen. Skupno smo šli v dvorano kjer je prelat dr. Jure Rode opravil mašno daritev za žive in rajne člane Doma. Po njej so se navzoči zbrali na dvorišču in bili deležni slanikov in medice. Medtem so mladi pripravili dvorano za kosilo. Udeležilo se ga je kar lepo število ljudi, ki so bili zadovoljni nad obilnostjo in okusom hrane ter dobro postrežbo. Vsa čast kuharicam in pomočnikom. Tudi zunaj je lepo dišalo. Mladi, ki so prišli igrati odbojko za MTO, so pojedli kar nekaj hamburgerjev, pečenih na žaru. Ob klepetu in dobri družbi je minil popoldan in prišel je čas kulturnega dela slavja.

Predsednik doma Franci Žnidar je pozdravil predstavnike organizacij in ustanov ter izrazil dobrodošlico navzočim. Povezovalc Janez Žnidar je začel z napovedjo programa, ki je bil neke vrste nadaljevanje prejšnjega leta: želeli smo predstaviti naše slavne može in njihovo delo v raznih strokah. Začeli smo z religijo in zbrali našega prvega blaženega, škofa Antona Martina Slomška. S tem v zvezi je Ani Klemen lepo in priskrbo pripravila igro „Slomškova pot v nebo“, ki je spisala Berta Golob. Nastopili so otroci šole in mladina Doma ter v petih prizorih pokazali, kako je živel mali Anton, kako se je odločil za duhovniški poklic, kako ga je spremljal kaplan Prašnikar, kako so bili Nemci proti njemu in kako so ljudje žalovali za njim ob njegovi smrti. Prizori so sledili in scenerija je bila spremenjena kar v nekaj sekundah. To je bila zasluga Francija Resnika, ki je skrbno in zavzeto poskrbel za vse mogoče pripomočke.

Med navzočimi je bil predsednik Zedinjene Slovenije Lojze Rezelj, ki nam je iz srca čestital ter prosil, naj še v naprej ohranjamo slovenski jezik, navade in slovensko zavest. Rekel je tudi, da bomo samo z živim zgledom požrtvovalnega dela dokazali, da smo vredni sinovi in hčere slovenskega naroda. Naši Domovi so trdnjave slovenstva, so dokaz, da nočemo umreti, pač pa živeti kot svobodni Slovenci.

Naslednja točka je bila planinstvo, za katerega bi lahko rekli, da je slovenski narodni šport. Poleg smučanja, grede Slovenci radi v planine, v hribe, delajo izlete in se veselijo ob izrednih lepotah. Jakob Aljaž je bil planinec s srcem in dušo. Znan je tudi kot graditelj planinskih koč in poti v

Julijcih; bil je pevec, skladatelj in narodni buditelj. Na Dovjem je služboval in je res veliko prispeval k razvoju slovenskega planinstva. Za 5 goldinarjev je kupil vrh Triglava, našega očaka, na njem je dal postaviti stolp, ki je imenovan po njem - Aljažev stolp in tako najvišjo goro Slovenije ohranil Slovincem. Želeli smo pokazati naše lepe gore in to smo tudi naredili. V petih minutah so bili na velikem platnu na odru pokazani deli Triglavskega narodnega parka.

Narodna od domotožja ob gledanju prelepih gora je stopila k mikrofonu ga. Jana Strgar, predstavnik slovenskega veleposlaništva v Argentini, čestitala za obletnico in povedala o načrtih sodelovanja s tukajšnjimi Slovenci in matično domovino.

Bila je na vrsti literatura in zdel se nam je primeren Ivan Cankar, naš največji pisatelj, rojen na Vrhniki leta 1876, človek, ki je bil zelo nadarjen, z močno osebnostjo. Bil je pameten, sposoben, poln paradoksov in ironije. Bil je pa tudi čustven, nagnjen k sanjarjenju, sentimental. Izmed njegovih del smo izbrali odlomek „Kurenta“ in tisti lep odlomek, ki pravi „O, domovina, ko te je Bog ustvaril, te je blagoslovil z obema rokama in je rekel: Tod bodo živeli veseli ljudje.“ Sonja Kolenc je čustveno prebrala spis, ki nas je nehote v mislih popeljal v daljno Slovenijo.

Ob arhitekturi je bilo obvezno, da predstavimo našega slavnega mojstra Jožeta Plečnika, ki je toliko lepega zgradil in to ne samo v Sloveniji, temveč tudi v Avstriji, na Češkem in še kje. Imenujemo lahko cerkev Sv. Mihaela na Barju, Svetega Frančiška v Šiški, ljubljansko pokopališče Žale, tržnico, tromostovje, park Tivoli, Križanke in še dolg, dolg seznam njegovih del. Pa ni samo gradil, tudi ustvarjal je predmete, med drugimi kelihe; na filmu smo jih predstavili našim obiskovalcem. Z občudovanjem so gledali, saj je človek imel res enkratno čut za lepoto in ustvarjanje. Kot se je sam izrazil: „za Boga mora biti najlepše“ in res je to tudi dosegel.

Sledila je folklor, pri kateri smo zbrali etnomuzikologa Franceta Marolta, ki je bil ustanovitelj ene izmed najbolj kvalitetnih slovenskih folklornih skupin. To je bilo leta 1948. Bil je ravnatelj Glasbeno-narodopisnega inštituta v Ljubljani. Skupaj z ženo Tončko sta vodila skupino, ki je izvrstno poustvarjala slovensko folklorno izročilo in jo

predstavljala javnosti. Tu v Karapačaju imamo skupino, ki ima redne vaje, ki se zelo trudi za ohranitev folklornih izročil, ki je tudi zelo kvalitetna, to je naša folklorna skupina „Maribor“, katero vodi že vrsto let Ani Senovrnik Resnikova. Tokrat so predstavili ples ljubljanskega predmestja. Ob elegantni, pokončni držji in novih nošah, kot se spodobi za prave meščane, so pokazali prekrasen gosposki ples. Nagrajeni so bili z burnim aplavzom in vzklikanjem ter bili deležni iskrenih čestitk.

Zadnja točka programa je bila glasba, ki je tudi poglavje zase. Razne vrste glasbe in to res dobre, imamo v Sloveniji. Med najbolj priljubljenimi je seveda zvrst narodno-zabavne glasbe. Ansamblov in glasbenikov imamo ogromno, ampak tisti, ki je največ prispeval in dal svoj pečat, je brez dvoma Slavko Avsenik. Letos mineva 50 let odkar je začel z igranjem. Njegov ansambel je izdal preko 50 albumov, in posnel več kot 800 pesmi. Če bi jih hoteli poslušati brez presledka, bi bilo potrebnih 35 ur. Če bi vse prodane plošče postavili eno zraven druge, bi naredili progo Hamburg-El Cairo; če bi pa vse te plošče dali eno na drugo, bi dosegli sedemkrat višino Triglava, se pravi nekako 20 tisoč metrov. Avsenikova glasba je res nekaj posebnega in zato smo jo izbrali za zaključek našega programa ter tako pokazali Slavka Avsenika na platnu ob igranju pesmi „Martina polka“.

Povezovalc se je končno zahvalil vsem nastopajočim; vsem, ki so nas obiskali ob blizu in od daleč; vsem, ki so pomagali skozi ves dan na katerikoli način. Nato je stopil na oder Franci Žnidar in poklical Ani Klemen, Ani Resnik in Francija Resnika kot predstavnike sodelujočih skupin, da jim je s skromnim darilom izrazil zahvalo za ves trud in opravljeno delo.

Po programu je sledila prosta zabava ob zvokih ansambla „Štirje fantje špilajo“, ki je tako navdušeno igral, da so se plesalci vrteli ob poskočnih melodijah. Tako prijetno in enkratno vzdušje se malokdaj doseže. To je znak, da se

imamo v Karapačaju radi, da zagnano delamo, da radi nadaljujemo z ohranjanjem vsega, kar je slovenskega. Ogromno truda, dela, nešteto ur je bilo vloženo za pripravo celodnevne dejavnosti, a splača se in ni nam žal. Ponosni smo na to. Bog nam pomagaj, da bi se dolgo lahko doživljali take lepe dneve, kot je bil ta, naša 43. obletnica!

Marjana Pirc

SLOMŠKOV DOM

VELIKA NOČ 2003

Kot priprava na velikonočne praznike je bila v postnem času ob petkih pobožnost križevga pota, ki jo je vodil Božidar Fink, medtem ko je župnik Franci Cukjati spovedoval in nato daroval sveto mašo ob kar lepi udeležbi. V cvetnem tednu je odbor staršev slovenske šole, katere vodstvo je letos prevzela Helena Rode, organiziral pletenje velikonočnih butaric. Nad sto so jih napletle požrtvovalne žene in s tem tudi pripomogle k okrepljeni šolske blagajne. Fantje iz odseka SFZ pa so se lotili izdelave velike kmečke butare; kar dobro jim je uspelo.

Na cvetno nedeljo je bila na dvorišču doma pred slovenskim znamenjem slovesnost cvetne nedelje z blagoslovom oljčnih vejic in butaric, nato pa se je v spomin Jezusove poti v Jeruzalem po dvorišču razvila mogočna procesija; načelovala ji je „ta velika butara“ v spremstvu narodnih noš in roja butaric v rokah šolskih otrok, v bogoslužni prostor v veliki dvorani. Na veliko soboto je bil v popoldanskih urah blagoslov jedil. Na praznik sam je bila slovesna sveta maša eno uro pozneje kot ob navadni uri, po maši pa družabno srečanje v gostinskih prostorih, kjer so žene iz odseka SMZ tudi izvedle v dobrodelni namen žrebanje velikega čokoladnega pirha.

OBČNI ZBOR

V nedeljo 4. maja je bil redni letni občni zbor zadruga, ki je pravni lastnik Slomškovega doma in predstavlja okvir in krov vsem ustanovam in organizacijam krajevske skupnosti. Uradni del je potekal ob navzočnosti zastopnika občine La Matanza g. Acuña v španščini, v drugem delu pa je dosedanji odbor podal v slovenščini poročila o preteklem poslovnem letu.

Uvodoma se je predsednik Marjan Jože Loboda s pietetnimi besedami spomni članov, ki so umrli v pretekli

poslovni dobi: Valentin Selan, Marta in Avgust Jeločnik, Jože Grabnar, Gefka Javoršek, Miha Ribnikar in Stane Škerlj.

Poročila so podali, tajnik lic. Jože Oblak, blagajnik cont. Gregor Hribar, za kulturni odsek Marko Selan, gospodar inž. Miha Podržaj, za Slomškovo šolo Helena Rode, za odseka mladinskih organizacij Pavlinka Vombegar, za odsek ZSMZ Pavla Kovač Škraba in v imenu nadzornega odbora Herman Zupan. Poročila o delu v preteklem letu je povzel predsednik Marjan Jože Loboda in se z nekaj besedami še ozrl na pretekla tri predsedniške dobe, ko je s sodelavci vodil to ustanovo.

Po sprejetju bilance in poročil je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik cont. Gregor Hribar, podpredsednica prof. Neda Vesel Dolenc, tajnica Marjana Lenarčič Dobovšek, blagajnik cont. Miha Bokalič, gospodar inž. Miha Podržaj; ostale odseke vodijo: kulturnega Marko Selan, družabnega MBA Martín Dobovšek, obveščanje prof. Neda Vesel Dolenc, dušno pastirstvo župnik Franci Cukjati, odseka mladinskih organizacij cont. Edi Cestnik, slovensko šolo Helena Rode, odsek ZSMZ Pavla Kovač Škraba; nadzorni odbor: Herman Zupan in dr. Boris Štrfiček. Vsak odsek sestavlja skupina pomočnikov za posebne naloge, zato novi odbor zaupa, da bo delo dobro porazdeljeno in ne preobremenjujoče.

Novi predsednik cont. Gregor Hribar se je v svojem nagovoru zahvalil članom za zaupanje in poudaril, da so za nas naši domovi oaza sredi današnje zmedene družbe; ker jih hočemo še mnogo let ohraniti, bo odbor položil veliko važnost na to, da se med člani močno razvije zavest pripadnosti skupnosti in domu. Zato namerava organizirati čimveč družabnosti v domu, pri čemer je bistvene važnosti kompromitirano in odgovorno sodelovanje vseh članov; tako se bo z manjšim osebnim trudom doseglo večji skupni uspeh. Za konec se je odhajajočemu predsedniku zahvalil za dolgoletni doprinos Slomškovega domu ob odobravanju vseh navzočih.

J.T.

CASTELAR

Uprizoritev pasijona na Pristavi

V poznem večeru cvetne nedelje se je razvila na zeleni Pristavi ena najlepših prireditev. Srenjska mladina, ki je že lani presenetila s križevim potom, je letos v razširjenem obsegu uprizorila pasijon.

Obsežni pristavski prostor se je v svoji večji polovici spremenil v prizorišče posameznih postaj Kristusove trpljenjske poti od vrta Getsemani do Kalvarije. Kot na filmskem zaslonu so se zvrstile žive slike ter s svetopisemsko besedo ter igro tkale globoko doživljanje nastopajočih ter navzočih. Posebno razgibanost so dali - poleg glavnih igralcev - številni nastopajoči, od naraščajnikov in mladcev do odrasle mladine, kot posamezniki in v skupinah. Z odgovarjajočimi oblekami, tekočo razgibanostjo in ob spremljavi smotno izbrane glasbe so v lepi jesenski noči oživljali navzočim velike trenutke Gospodovega

trpljenja.

Dejstvo, da je uprizoritev zasnovala, izoblikovala in izvedla mladina, daje nastopu posebno priznanje. Besedilo lanskega križevga pota so, deloma po prvem slovenskem pasijonu, razširili v lastni zamisli.

Hvaležni smo vsem nastopajočim in tudi zakulisnim sodelavcem, posebej pa gospe režiserki, za to velikotjedensko darilo. Želim, da bi v njih in številnih gledalcih pustilo nepozabne vtise.

M. B.

SLOVENSKI DENAR V ČRNI GORI

Predsednik uprave Nove ljubljanske banke Voljč ter finančni minister Črne gore Ivanišević sta podpisala pogodbo o prodaji 91,5% deleža Montenegrobanke največji slovenski banki. Za najstarejšo črnogorsko banko bo NLB odštela 11,1 milijona EU.

KONCERT SAKRALNE GLASBE

Luka Debevec Mayer in Ani Rode sta že nekaj časa v Sloveniji na pevski turneji.

Pela sta in še pojeta v raznih ustanovah, v cerkvah in lepšata urice poslušalcem v matični Sloveniji in v zamejstvu.

25. aprila sta imela Koncert sakralne glasbe v Dobu pri Domžalah. Na orgle ju je mojstrsko spremljal Gregor Klančič.

Pela sta posamično in v duetih kar na koru. Le za bis sta prišla pred oltar, kjer smo ju sprejeli z bučnim aplavzom.

Izvajala sta te skladbe: O, sanctissima (A. Dvoržak), Ave Maria (C. Franck), El mirar de María (F. Lambruschini), Grosser Herr (J.S. Bach), O, Deus, ego amo te (J. Müller), Crucifixus (G. Puccini), Hostias, Crucifix in Libera me Domine (G. Faure), Repentir (Gounod), The trumpet shall sound (G. Haendel), Ave Maria (Bach-Gounod), Spet kliče nas venčani maj (Vavken), Ko v jasnem jutru (Rihar), Ave Maria (Saint-Saens) in Lepa si, Marija (Schopft).

Kot se nam je v Argentini orosilo oko ob poslušanju slovenskih pesmi, so nam tokrat solze privrele ob nebeško lepi Lambruschinijevi: Tienen tus ojos, Madre, tanta bondad/ que al mirarlos me inundan de gozo, me inundan de paz.

Duhovno in umetniško dovršen večer nam je bil vsem prilika za ponoven stik z največjim umetnikom, z Bogom.

Miri

35 let Consortium musicum

Luka Debevec poje na koncertu v Ljubljani

V Slovenski filharmoniji je bil v nedeljo, 11. maja, ob 19. uri, koncert ob 35. letnici delovanja glasbenega društva oziroma pevskega zbora Consortium musicum. Consortium musicum je med ostalimi slovenskimi ljubiteljskimi zbori precejšnja izjema. V treh desetletjih in pol je kljub članskim zamenjavam ostal zvest programski usmeritvi v vokalno-instrumentalno glasbo, poleg tega še vedno prepeva pod istim dirigentom, dr. Mirkom Cudermanom.

Na jubilejnim koncertu je zbor in orkester Consortium musicum poustvaril Beethovno Misso Solemnis za soliste, zbor in orkester. Solisti so bili Rebeka Radovan (sopran), Mirjam Kalin (alt), Marjan Trček (tenor) in Luka Debevec (bas).

Zbor stalno sodeluje s Slovenskim komornim zborom, edinim poklicnim pevskim sestavom v Sloveniji, ter s Slovensko filharmonijo. Plod sodelovanja je bila izvedba Bachovega Pasijona po Janezu.

NSi za odgovorno ravnanje z arhivi tajnih služb

Arhivi tajnih služb so po mnenju Nove Slovenije del narodove dediščine in državna lastnina, zato je potrebno z njimi ravnati odgovorno in v skladu z zakoni. Vodja poslanske skupine NSi Janez Drobnič je zato na zadnji seji komisije DZ za nadzor obveščevalno varnostnih služb predlagal, da pristojne vladne institucije podajo verodostojno poročilo o stanju arhivov udbe, in sicer kje so shranjeni, v kakšnem stanju so, kaj manjka in kdo je skrbnik arhivov, kar je komisija tudi sprejela. Kot je poudaril na častniškarski konferenci, je predlagal tudi, da se pridobijo verodostojne informacije o sestanku „zgodovinske komisije pri CK ZKS“ na pobudo Lidije Šentjerc, ki je 29. maja 1989 med drugim razpravljala tudi o usodi arhivov udbe oziroma Službe državne varnosti (SDV). Drobnič je sicer častnikarjem pokazal tudi „priročnik za delo milice“ iz leta 1985, ki po njegovem mnenju kaže, da je bil „sistem po letu 1980 še bolj totalitarne kot prej“.

Sklep o „zgodovinski komisiji“ na zadnji seji ni šel na glasovanje, zato Drobnič omenjeni komisiji DZ predlaga, da povabi na razgovor vse člane komisije, ki jo je vodila Lidija Šentjerc, tudi tedanjega sekretarja komisije Boža Repeta. Drobnič je v odprtem pismu predsedniku komisije DZ za nadzor obveščevalno varnostnih služb Jožefu Jerovšku še zapisal, da naj komisija seznanjeni DZ z vsemi relevantnimi ugotovitvami glede poročila o arhivih in glede pogovora s člani „zgodovinske komisije pri CK ZKS“.

Drobnič je poudaril, da je Demosova vlada naletela na prazne arhive SDV, očitno pa je bilo, da jih je nekdo namerno uničil. To, kar se sedaj pojavlja, je manipulacija, je poudaril podpredsednik in poslanec NSi. Nekdo, ki poseduje del dokumentov, jih namreč na takšen ali drugačen način za dnevno politične potrebe posreduje javnosti. Po njegovih besedah se postavlja tudi vprašanje verodostojnosti objavljenih dokumentov. Hkrati pa je

Ministrica za kulturo RS med Slovenci v Trstu

Na celodnevem delovnem obisku v Trstu se je mudila ministrica za kulturo Andreja Rihter. Najprej je imela polurno srečanje s predsednikoma krovnih organizacij Slovencev v Italiji, nato se je sestala z najvidnejšimi predstavniki pomembnejših kulturnih organizacij in institucij Slovencev v Italiji.

Podpredsednik Sveta slovenskih organizacij Marij Maver in predsednik Slovenske kulturno gospodarske zveze Rudi Pavšič, ki sta na srečanju z ministrico predstavljala krovnih organizacij, za kateri je ministrica izrecno dejala, da bosta tudi v prihodnje ostali glavni sogovornici slovenske vlade in matične države nasploh, sta ministrici Rihter na sestanku prikazala sedanje uspehe, a tudi težave, s katerimi se srečuje slovenska narodna manjšina v Italiji, predvsem seveda prepočasno izvajanje zaščitnega zakona za slovensko manjšino v Italiji. Italija namreč zavlačuje z izvajanjem določil zakona in na slovensko narodno manjšino pritiska tudi z neizplače-

vanjem finančnih sredstev, ki jih je dolžna dati narodni manjšini za kulturne dejavnosti.

Ministrica je hotela dobiti predvsem vpogled na pripravljenost predstavnikov Slovencev v Italiji „za partnerski odnos sodelovanja, ki ga novi časi zahtevajo od nas“, kot je sama izrecno poudarila. (Tako je bilo na Koroškem, pa se je razbilo ustanavljanje skupnega časopisa, op. ur.) Kot je tudi poudarila, si želi čimbolj konkretnih, neposrednih predlogov.

Andreja Rihter je poudarila pomen slovenske narodne manjšine v Italiji, ki mora biti tudi v novih časih čimbolj dejavna, da bo kos novim izzivom, saj bo vstop Slovenije v Evropsko zvezo zagotovo pomenil novost, ki pa bi morala biti pridobitev tudi za slovensko narodno skupnost v Italiji.

Nato so spregovorili predstavniki slovenskih organizacij, kulturnih društev in ustanov, ki so se zahvalili za obisk in srečanje, predvsem pa je večina pou-

Nad. na 6. str.

Dostopnost do arhivov udbe

Med gradivom, ki ga je Arhivu RS (ARS) korektno in z zapisniki izročila Sovani gradiva nekdanjega Republiškega sekretariata za notranje zadeve (RSNZ). Kot je povedal direktor ARS Vladimir Žumer, je edino gradivo, ki ga imajo od RSNZ, fond njihove poklicne gasilske šole.

Da vsaj nekaj gradiva obstaja, je dokazala tudi na svetovnem spletu objavljena evidenca, ki je nastala pod okriljem RSNZ. Ta bi po Žumrovih besedah morala že zdavnaj biti pri njih v arhivu, saj imajo le prečiščeno kopijo teh podatkov. „To je vedno uporabna evidenca, ki ima očitno tudi velik politični naboj, zato bi že zdavnaj sodila v arhiv, kjer bi bila varovana pod znanimi pogoji.“ Kopije tega gradiva so sicer sodelavci ARS iskali tudi v Beogradu, kjer pa so naleteli na nekatere pritiske.

Strokovni sodelavci ARS so marca raziskovali v treh beograjskih arhivih, do arhiva nekdanjega Zveznega sekretariata za notranje zadeve, kjer je verjetno tudi del izvirne evidence RSNZ,

pa še niso prišli, je povedal direktor ARS. „Med drugim tudi zato, ker se je izkazalo, da vsem v Sloveniji ni do tega“. Pritiski po njegovih besedah niso neposredni, zato je težko reči, ali prihajajo „z desne ali leve“.

Žumer si je leto dni prizadeval, da bi raziskovalci prišli tudi v beograjske arhive. Od nekdanjega zveznega ministrstva za notranje zadeve, potem pa še srbskega, je dobil soglasje za vpogled v udbovske dosjeje od leta 1945 do 1965 za določene osebe, denimo pisatelja Kocbeka. Teden dni pred odhodom ekipe v Beograd pa so se začeli pritiski. „Prek našega veleposlaništva v Beogradu smo dobili namig, da čas ni primeren, podobno so nam dali vedeti z vseh strani političnega spektra, od borčevske organizacije do domobranske,“ je dejal Žumer. Teden dni pred odhodom, ko so morali ponovno vprašati za dovoljenje, srbski notranji minister ni bil dosegljiv. Svoje namere zaradi tega niso opustili, le prestavili so jo.

nezaslišano, da je inšpektor onemogočil dostop do spletne strani www.udba.net, kjer so objavljene sporne evidence, je dejal Drobnič.

Iz odlomka, ki ga je iz priročnika razmnožil in razdelil Drobnič, je razvidno, da so bile kot naloge postaje milice opredeljene tudi nadzorovanje duhovnikov, pridobivanje virov, s katerimi se zagotovi pregled nad škodljivo dejavnostjo „klera“, in sprotno poročanje o vseh kaznivih dejanjih, katerih storilci so duhovniki.

Vseh teh vprašanj, tako Drobnič, ne želijo odpirati za potrebe „političnih nagibov“, vendar je treba te reči razkriti, ker se sicer z njimi manipulira. Želijo namreč le prispevati k ureditvi in normalizaciji razmer v Sloveniji.

Papež v Bosno

Novica, da bo papež Janes Pavel II. 22. junija že drugič obiskal Bosno in Hercegovino in v Banja Luki razglasil za blaženega Ivana Merza, je posebej odmevala predvsem v verskem tisku. Na Radiu Vatikan so se ob tej priložnosti pogovarjali s sarajevskim pomožnim škofom Perom Sudarom. Ta je izrazil upanje, da bo papež obisk opogumil prebivalstvo, da bodo z večjim upanjem gradili prihodnost svoje države. Kot je dejal, bo morda obisk spodbudil tudi pristojne politike, od katerih je odvisen gospodarski razvoj, da se bodo bolj

zavzeli, da bi v prihodnosti v državi omogočili prijetno sobivanje ljudi različnih kultur in veroizpovedi. Škof Sudar je v pogovoru tudi poudaril, da število katoličanov v Bosni in Hercegovini vztrajno pada.

Po vojni se jih namreč polovica ni vrnila na svoje domove. Zdi se mu, da mednarodna skupnost bolj skrbi za muslimanski in pravoslavni del prebivalstva, v upanju, da se bodo katoliški Hrvati izselili. Če bi do tega prišlo, bi to po mnenju škofa Sudara pomenilo veliko izgubo za Cerkev in tudi za Evropo.

Fašisti in fojbe

Ob fojbi pri Bazovici pri Trstu je potekala tradicionalna slovensnost v spomin na žrtve fojbe, ki pa se je v znak protesta niso udeležili župani Doline, Zgonika in Repentabra. Župani Boris Pangerc, Mirko Sarđoč in Aleksij Krizman, ki so se te slovensnosti v prejšnjih letih sicer redno udeleževali, so svojo odsotnost utemeljili z nestrinjanjem s tem, da Pokrajina in Občina Trst nista obsodili nacifašističnega shoda pri omenjeni fojbi, do katerega je prišlo 25. aprila.

Ob italijanskem dnevu odporništvu 25. aprila se je v Bazovici zbralo nekaj sto fašističnih in nacističnih skrajnežev iz severne Italije, ki so se s fašističnimi pozdravi in z vzklikanjem gesel „poklonili“ žrtvam fojbe. Na ta dan Italijani praznujejo obletnico osvoboditve izpod nacizma in fašizma.

Kdo bo kriv?

JANEZ GRADIŠNIK

Večkrat se kdo vprašuje, kako bo s slovenščino v Evropski skupnosti, ali se bo obdržala v svoji posebnosti med množico drugih, močnejših govoric. Odgovora na to težavno uganko brez vedeževalke ne ve nihče, lahko pa odgovorimo na nekoliko drugače zastavljeno vprašanje: če bo naš jezik zatonil, kdo bo tega kriv? Mislim, da bo krivcev več, nekaj jih lahko navedemo, začenši z najvišjimi.

Kot prvega krivca lahko navedemo slovenski parlament, ki ravnodušno pušča, da minevajo leta, ne da bi sprejel in uveljavil zakon za varstvo slovenščine, za katerega je že nekaj časa vložen zakonski predlog.

Komisija, ki bi morala sprejem takega zakona podpreti, ga prej zavira in onemogoča njegov sprejem.

Drugi krivec so naša sodišča. Če še velja zakon o gospodarskih družbah iz leta 1993, bi se morala sodišča ravnati po njegovem 20. členu, ki pravi, da mora biti firma v slovenskem jeziku. Z zvijačno formuliranim dodatkom pa so pravniki dosegli, da sodišča mirne duše dopuščajo ustanavljanje novih podjetij s tujimi, zlasti angleškimi imeni. To zlorabljanje dobro mišljenega zakona se je tako razmahnilo, da tuja imena podjetij verjetno številčno že presegajo tista z domačimi imeni in dajejo našim krajem videz angloameriške kolonije.

„Slovenski“ trgovci Natazzi It's how you live - trgovina ob Smartinski cesti v Ljubljani Bodi bof! (Bof = Building of Fun) Bof in Whirlpool nagrajeta v BTC Cityju Euro therm PVCokna PVC vrata

- Iskra Ero - Car Teck - Explan Zvezda

Za tretjo skupino krivcev pa lahko štejemo tisto brezštevilno množico uporabnikov slovenščine, ki nastopajo v javnosti, pa mislijo, da je materinščina nekaj, česar se ni treba učiti, kar jim je podarjeno in česar jim ne bo nihče predpisoval in popravil. Sicer pa je sedanji položaj tak, da skoraj ni takih, ki bi se trudili za boljši in lepši jezik. Po neki čudni zakonitosti se potem napačne oblike širijo celo tam, kjer jih ne bi pričakovali, med šolanimi, učnimi ljudmi.

DOBER STREL!

Najboljši slovenski strellec Rajmond Debevec je predzadnji dan tekmovanja za Grand Prix v češkem Plznu s 698,2 kroga osvojil drugo mesto v streljanju z

zračno puško. Zmagal je Nemeč Jürgen Wallowsky (699,6 kroga), tretji pa je bil Stevan Pletikosič iz Srbije in Črne gore (697,3).

NOVICE IZ SLOVENIJE

41 LET POPEVKE

Lani je minilo štirideset let, odkar so na Bledu prvič pripravili glasbeno tekmovanje Slovenska popevka. Festival, ki je Slovencem dal številne zimzelene melodije, je na začetku osemdesetih let nadomestila Pop delavnica, ob koncu devetdesetih pa so ga ponovno obudili. Letošnji, že šesti „nove dobe“, se bo z Ljubljanskega gradu preselil v poletni avditorij Plečnikovih Križank. Tam se bo 5. julija, na predvečer odprtja Ljubljanskega poletnega festivala, potegovalo 14 novih skladb za laskavi naslov Slovenska popevka 2003.

MAISTROVO LETO

Leto 2004 so v ljubljanskem Društvu Generala Maistra poimenovali kar Maistrovo leto. Prihodnje leto bo namreč minilo 130 let od rojstva pesnika in generala Rudolfa Maistra - Vojanova, 70 let od njegovi smrti in okroglih 100 let od izida njegove prve pesniške zbirke. V društvu tako že snujejo program za prihodnje leto, na častniški konferenci pa so predstavili nekatere projekte in izdelke, povezane z Maistrom: dva ponatisa Maistrovih pesmi; kiparske stvaritve Bojana Štineta in Mihe Kača; 4. simfonijo - General Rudolf Maister skladatelja Darijana Božiča; dve koračnici generala Maistra skladatelja Slavka Avsenika ml.; dokumentarni film o Maistru scenarista in režiserja Milana Ljubiča s spremno knjigo, ki je delo Bruna Hartmana, pedagoška navodila vanjo pa je prispevala prof. Vilma Brodnik; raziskovalno nalogo turističnega krožka osnovne šole Dravlje na temo pesnika in vojaka Rudolfa Maistra.

PO SVETU

BAGDAD - Civilni upravitelj v Iraku, upokojeni ameriški general Jay Garner, je napovedal, da bo prehodno vlado v Iraku sestavila devetčlanska skupina, v kateri bodo tudi voditelji nekdanje iraške opozicije. Po njegovih besedah naj bi bila prehodna iraška vlada, ki bo delovala v sodelovanju z Američani in Britanci, imenovana do sredine maja. Garner je tudi potrdil, da bo nadzor nad političnim procesom v povojnem Iraku prevzel predstavnik State Departmenta in strokovnjak za boj proti terorizmu Paul Bremer. Ta je tako začel turnejo po državah na območju Perzijskega zaliva.

KDO BO PREJ ODNEHAL?

Pakistan se je pripravil odpovedati jedrskemu orožju, če bo enako storila tudi Indija, je sporočil tiskovni predstavnik pakistanskega zunanega minis-

trstva Aziz Ahmed Han. Po njegovih besedah mora biti odpoved jedrskemu orožju obojestranska. Pakistan in Indija sta se razglasila za jedrske sile, potem ko sta leta 1998 sprožili svoje jedrske naprave.

STAVKA V AVSTRIJI

V Avstriji je potekala prva splošna stavka v državi v zadnjih 50 letih, ki so se je udeležili zaposleni v več kot 500 podjetjih, z njo pa so izrazili nestrinjanje z vladnim predlogom pokojninske reforme. Ta predvideva podaljšanje delovne dobe za pet let na 45 let, poleg tega pa naj bi se starost ob upokojitvi zvišala na 65 let za oba spola, medtem ko se zdaj Avstriji upokojujejo v povprečni starosti 59 let za moške in 57 let za ženske. Avstrijska vlada je stavko obsodila in skupaj s koalicijsko Svobodnjaško stranko zatrdila, da bo vztrajala pri omenjenih reformi.

SLOVENCİ IN ŠPORT

SAMO TOČKO V HOKEJU

S porazom 3:4 proti Belorusiji je Slovenija zaključila svetovno prvenstvo v hokeju. Na njem je izgubila vse tekme, razen z Japoso, ki je remizirala. Iz naj skupine se bosta v drugoligaško hokejsko konkurenco preselili Belorusija in Slovenija.

NI ŠLO

Istrijski kolesarski ultramaratonec, 35-letni policist, Fredi Virag je postavil nov državni rekord v vztrajnostnem kolesarjenju. V okviru prireditve prvih kolesarskih dnevov, ki jih je v zdravilišču Terme 3000 v Moravskih Toplicah pripravil domači ultra kolesar Sergej Kaučević, je Virag 1. maja ob 16. uri začel z naskokom na svetovni rekord v neprekinjeni kolesarski vožnji na 48 ur, vendar pa ga ni dosegel. Viragu je na polovici poti zelo dobro kazalo, saj je imel veliko rezerve, vendar mu je uspeh v drugi polovici vožnje preprečil močan veter.

Dosedanji svetovni rekord 1399 km je tako še vedno v posesti Američana Michaela Foresta, Slovenec Virag pa je v 48 urah na 17,2 km dolgi krožni progi v okolici Moravcev prevozil 1278 km. Za svetovnim rekordom je sicer zaostal za 121 km, je pa dosegel nov državni rekord, saj je dosedanji rekord Moravčana Bojana Kosa (1260 km) presejal za 18 km.

SLOVENIJA MOJA DEŽELA

Punktacije

Ker je bili politično delo ovirano med kraljevo diktaturo in so narodi čutili, da jih Jugoslavija duši in da so v nevarnosti njih narodna identiteta in civilne svobščine, so se v letih 1932-33 pojavile tim. punktacije pri vseh jugoslovanskih narodih.

Najbolj ostre so bile hrvaške, Zagrebske punktacije. V njih so poudarili srbijansko hegemonijo, ki uničuje moralne vrednote naroda. Treba se je vrniti v leto 1918 in znova urediti državo. Podobne punktacije so dali tudi srbski opozicionalci, pa tudi Vojvodinci. Tudi Makedonske punktacije so zahtevale ureditev države na podlagi zgodovinskih enot.

Punktacije je dala v Sloveniji tudi SLS na Silvestrovo 1931. Zahtevale so Zedinjeno Slovenijo; glavni

del naroda, ki živi v Jugoslaviji, si mora pridobiti samostojnost, da bo privlačen za ostale dele. Zahtevale so nacionalno individualnost, ime, zastavo, etnično skupnost, finančno samostojnost, politično in kulturno svobodo in radikalno socialno zakonodajo.

Zahtevali so, da naj si vsi narodi ustvarijo po svobodnem sporazumu in na demokratični podlagi državo samoupravnih enot in ena od teh naj bo Slovenija.

Te punktacije so postale za SLS važna izjava, ki je ob Majniški deklaraciji iz leta 1917 postala tudi eden od mejnikov slovenske politike. Seveda pa so bili liberalci proti in so na protestnem zborovanju v Ljubljani izrekli kralju „neomajno zvestobo in ljubezen“.

Poživitev političnega dela

Takoj po smrti kralja Aleksandra so nastopili drugi časi. Kralj je postal Peter II, zaradi njegove mladosti so namesto njega vladali trije regenti, prvi med njimi je bil knez Pavle.

Dr. Korošec se je - brez dovoljenja - takoj pripeljal domov v Slovenijo. Takoj je stopil in novo vlado dr. Stojadinovića kot notranji minister in si je zelo trudil, da bi dosegel sporazum s

Hrvati.

Tu je važen dogodek: sklenitev konkordata med Jugoslavijo in Sv. Sedežem. Podpisan je bil že leta 1935, a je doživel odklonitev parlamenta ob ratifikaciji, glavni borec proti je bila pravoslavna Cerkev. Ko je Stojadinović videl, da ne bo ratificiran, (bil je s težavo v parlamentu, a v senatu ne bi bil), ga je umaknil.

PISALI SMO PRED 50 LETI

PRELAT DR. ALOJZIJ ODAR UMRL

V sredo, 20. maja nas je pretresla vest, da je umrl dr. Alojzij Odar, najvidnejši predstavnik slovenske protikomunistične skupnosti v Argentini, znanstvenik in mislec.

Bil je brez dvoma največji živeči slovenski znanstvenik. Glavna njegova dela, ki so izšla v knjigah, so: Sodbne rimske Rote v zakonskih primerih, Okrožnica Leona XIII o krščanski državi, Katoliška akcija, Katekizem o katoliški akciji, Temeljni organizacij, Katoliška akcija in delo v njenih organizacijah, Cerkevne določbe o tisku, Zakonik cerkvenega prava, ki je kot prevod iz latinščine dosegel velik odmev tudi v mednarodnih krogih. V Bogoslovnem vestniku je bilo objavljenih nad 60 njegovih člankov, pa še v Času in drugje.

V Argentini je z delom nadaljeval. Bil je rektor bogoslovne fakultete v Adroguju, ustanovitelj Slovenskega kulturnega sveta, zaželen predavatelj, glavni urednik revije Duhovno Življenje, sodelavec v reviji Vrednote, predsednik Južnoameriške Baragove zveze itd. Bil je stalni sodelavec našega lista in Zbornika.

Pogreb pokojnika bo danes, 21. maja, najprej bo sv. maša v cerkvi sv. Julije, nato pogreb na glavno pokopališče v Buenos Airesu Chacarito.

SLS ČLANICA KATOLIŠKE CENTRALE

Slovenska ljudska stranka je postala članica katoliške

ESLOVENIA, MI TIERRA

Los obispos de Eslovenia

Después de la caída de Napoleón tuvieron acceso a la investidura de obispo en tierras eslovenas personas que no eran nobles. En su mayoría eran eslovenos y por eso pudieron acercarse más al pueblo.

En Gorica la serie de obispos eslovenos se empezó con Jožef Walland (Balant), de Radovljica. El papa creó una provincia eclesiástica, la iliria, con sede en Gorica, a la que estaban subordinadas las de Ljubljana, la de Trst-Koper, la de Poreč-Pulja y la de la isla Krk. El obispado de Ljubljana obtuvo una forma más acorde a los límites de la región de Kranjska.

El obispo que le siguió a Walland fue Franc Luschin (Lušin), de Tinje.

En Kranjska le sucedió al esloveno Kavčič el vienés Avguštin Gruber, que tuvo un conocimiento aceptable del idioma esloveno. El obispo siguiente, Anton Alojzij Wolf de Idrija, fue un administrador excelente, un hombre que impulsó el quehacer cultural y espiritual. Creó la institución Alojzijevišče, redactó cartas pastorales en esloveno y contribuyó a la edición de un gran diccionario alemán-esloveno.

En el obispado de Trst-Koper empezó la era de obispos eslavos (casi 100 años): Matej Ravnikar, Jernej Legat, croata Jurij Dobrila, Janez Glavina, Andrej Šterk, alemán Nagl in Andrej Karlin. Esta época terminó en 1919, cuando accedió al obispado un italiano.

Los eslovenos de Estiria y Carintia estaban divididos en varios obispos: el de Lavant, el de Graz y el de Gurk, con sede en Celovec. Estaban subordinados a Salzburg.

Después de la expansión, el obispado de Lavant tuvo mayoría de los obispos de nacionalidad eslovena. Zimmerman, de Sl. Bistrica, dominaba el esloveno. Le sucedió Franc Kutnar, de Št. Vid, Stična, que fue el primer obispo esloveno en Lavant.

En Celovec hubo eslovenos, alemanes y checos que ocuparon el cargo de obispo.

En Prekmurje se encontraban todos los eslovenos unificados en el obispado de Sombotelj.

En el arzobispado de Videm la palabra eslovena no tenía cabida en el quehacer público. Los sacerdotes muchas veces tenían que traducir al esloveno a medida que iban leyendo del misal el texto que figuraba en latín.

centrale Nouvelles Equipées Internationales. V tej so včlanjene še krščansko demokratske stranke Francije, Nemčije, Belgije, Nizozemske, Švice, Avstrije, Italije, Čehoslovaške, Poljske in Madžarske.

+ MARJAN KORITNIK

V petek, 15. maja je ugasnilo mlado življenje Marjana Koritnika.

Rodil se je 29. julija 1923 v Grobelnem pri Celju. Zaradi velike ljubezni do slikarstva je obiskoval Gorsetovo slikarsko šolo, aktivno pa se je udeleževal tudi v protikomunističnih vrstah. Nad leto dni je prebil tudi v internaciji v Moniju v Italiji.

V begunskih letih je nadaljeval študije na slikarski akademiji v Bologni. Veliko pozornost je vzbudil s svojo razstavo v Pallacio d'Accursio, kjer je dobil tudi posebno nagrado.

V Argentini je slikal še naprej. Leta 1948 je razstavil svoja dela v Asociación Estímulo de Bellas Artes ter je dobil prvo nagrado v salonu Croquis y Manchas. Med Slovenci pa je postal najbolj znan po podobah Brezjanske Matere Božje, ki jih je napravil več. Eno je imel doma, druga je bila v salezijanski kapeli na Belgrano, tretja v Lujanu, četrta v slovenskem semenišču v Adrogu, ena pa je v Španiji. Zadnje delo, ki ga je izdelal, je bila slika škofa Rožmana, ki zdaj visi v pisarni Društva Slovencev. Bil je sotrudnik koledarja Zbornika Svobodne Slovenije, za katerega je napravil ovitek leta 1951.

Ves čas je bil vnet in agilen član pevskega zbora Gallus, ki mu je tudi zapel ob grobu.

Svobodna Slovenija št. 20; 21. maja 1953

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE / Director: Valentín B. Debeljak / Proprietario: Asociación Civil Eslovenia Unida / Presidente: Alojzij Rezelj / Redacción y Administración: RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA / Telefon: (54-11) 4636-0841 / 4636-2421 (fax) / e-mail: esloveniau@sinectis.com.ar / debeljak@netizen.com.ar

Glavni urednik: Tine Debeljak ml. / Za Društvo ZS: Alojzij Rezelj / Sodelovali so še: Tone Mizerit, Gregor Batagelj, Miriam Jereb Batagelj, Marjana Pirc, Jernej Tomazin, Marjana Batagelj, Marko Vombergar. / Mediji: STA, Radio Ognjišče, Družina, Delo, MAG.

Naročnina Svobodne Slovenije: za Argentino \$ 70, pri pošiljanju po pošti pa \$ 95; obmejne države Argentine 110 USA dol.; ostale države Amerike 125 USA dol.; ostale države po svetu 135 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 85 USA dol. za vse države.

Čeke: v Argentini na ime „Eslovenia Libre“, v inozemstvu (bančne čeke, ne osebnne) na ime „Antonio Mizerit“. Oblikovanje in tisk: TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L. / Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires Argentina - Tel.: 4362-7215 - Fax: 4307-1953 - E-mail: vilko@ciudad.com.ar

Correo Argentino Suc. 7
FRANQUEO PAGADO
 Cuenta Nº 7211
 R. Nac. de la Propiedad Intelectual Nº 881153

MALI OGLASI

TURIZEM

Oddajam 2 stanovanja za 3/5 oseb v Villa Catedral - Bariloche. Informacije na Tel: (02944) 42-4978 / E-Mail: razingergrahar@ciudad.com.ar

Bungalos v Bariloche. - Bungalos ILIRSKA nudijo 3-sobna stanovanja z vso opremo, vse leto po odlični ceni. Tel. 02944-441814. E-mail: ilirska@bariloche.com.ar

Letalske karte, rezervacije hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu
 H. Yrigoyen 2742 - San Justo
 Tel. 4441-1264 / 1265

ADVOKATI

Dr. Vital Ašič, Odvetnik Paraná 830, 5.nadstr. - Buenos Aires. Prijave na: Tel./faks: 4798-5153. e-mail: estudioasic@cpaef.org.ar

DOBOVŠEK & asociados - odvetniki. Zapuščinske zadeve. Somellera 5507, (1439) Buenos Aires. Tel/Fax: 4602-7386. E-mail: jdbovsek@perseus.com.ar

dr. Marjana Poznič - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 - 15-4088-5844-mpoznic@sfanet.com.ar

dr. Franc Knavs, dr. Bernard Knavs, dr. Veronika Knavs - odvetniki - ponedeljek, torek, petek od 16. do 20. - Tucumán 1455 - 9. nadstr. "E" - Capital - Tel. in faks: 4374-7991 in 4476-0320.

dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Av. Corrientes 1250, 5º F, Capital. Torek in četrtek od 16. do 19. Tel.; 4382-9216

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda - Azcuénaga 77 - B1704FOA Ramos Mejía - Bs. As. - Tel./Fax: 4656-3653

Žalni praznik spomina in pričevanja
DOMOBRANSKA PROSLAVA

Nedelja, 1. junija 2003, ob 16, uri v Slovenski hiši

Počastili homo vse žrtve komunistične revolucije na Slovenskem

Anton Drobnič...

Nad. s 1. str.

državne tajnosti in zlorabe osebnih podatkov. „Nerazumljivo je, da naši državni organi varujejo organe nekdanje totalitarne države, kot da bi bili v službi pri njej in ne pri slovenski demokratični državi“.

Glede izjave predsednika države Janeza Drnovška, ki ima v evidenci podobno oznako kot Drobnič, da so bili njegovi podatki vneseni naknadno, je Drobnič dejal, da so objavljeni sezname pristni, je pa vprašanje, kaj resnično pomenijo oznake na teh listinah. Drnovškove izjave sicer ni mogel komentirati, vendar se mu „zanj glede na njegovo poreklo in funkcijo zdi bolj verjetno, da bi lahko na kakšen način sodeloval z udbo. Dejstvo pa ne poznam in moram vsaj za zdaj verjeti Drnovšku, ki pravi, da ni sodeloval“.

Glede zakona o vojnih grobiščih je Drobnič dejal, da napisi na grobiščih niso ključni. Temeljno vprašanje po njegovih besedah izhaja iz trditve, da zakon enako obravnava obe strani medvojnega spopada. V resnici pa ta zakonski predlog grobo deli in razločuje mrtve na eni strani od mrtvih na drugi strani. „Osnovna diskriminacije je v tem, da padle oziroma ubite partizane šteje za vojake in njihova grobišča za vojaška. Padlim in ubitim vojakom protirevolucionarne strani pa ne priznava vojaškega statusa, temveč zanje določa samo civilna vojna grobišča,“ je še poudaril nekdanji generalni državni tožilec.

Ministrica za kulturo RS...

Nad. s 4. str.

darila predvsem dejstvo, da se pripadniki slovenske narodne manjšine v Italiji zavedajo pomena tesnih vezi in seveda vsakršne, tako gospodarske kot tudi poli-

tične pomoči Slovenije. Na srečanju ministrice s predstavniki Slovencev v Italiji, ki je trajalo več kot dve uri, je prišlo do izraza predvsem dejstvo, da je narodna manjšina v Italiji številčno iz leta v leto manjša, da se v novih okoliščinah tudi sama težko znajde in še vedno računa na pomoč matične države.

Ministrica je opozorila, da morajo Slovenci v Italiji za svoje težave najti sami rešitve, seveda v sodelovanju z njenim ministrstvom in z uradom za Slovence po svetu in v zamejstvu.

Ponovila je, da sta za slovensko vlado sogovornici krovni organizaciji, v okviru katerih se morajo iskati rešitve in tudi predlogi za nove oblike sodelovanja. To bi moralo biti bolj partnersko, ne pa samo v obliki finančne in druge pomoči matice manjšini.

Predstavniki slovenskih organizacij so spregovorili tudi o slabi vidljivosti slovenskih programov Televizije Slovenije v zamejstvu in se zavzeli, da bi bila čimprej zagotovljena popolna vidljivost nacionalne slovenske televizije v celotnem zamejstvu.

Ministrica Andreja Rihter se je potem podala še na deželni sedež RAI v Trstu, v Slovensko stalno gledališče v Trstu, Narodno in študijsko knjižnico, Slovenski raziskovalni inštitut ter Glasbeno matico.

Kršenje človekovih pravic

Na štiridnevni uradni obisk v Slovenijo je prispel komisar za človekove pravice Sveta Evrope Alvaro Gil-Robles. V okviru obiska, katerega namen je pridobiti informacije o aktualnem stanju človekovih pravic v Sloveniji, se je že srečal s predstavniki romske skupnosti v Velikem Mlačevem, v Ljubljani pa se je srečal z nevladnimi organizacijami.

Kot je Gil-Robles povedal časnikarjem pred sestankom z nevladnimi organizacijami, ki je potekal za zaprtimi vrati, se je v poročilu nevladnih organizacij že seznanil s perečo problematiko in „ugotovil, da je v Sloveniji na področju kršenja človekovih pravic veliko problemov“.

V okviru obiska je komisar obiskal romsko skupnost. V izjavi za časnikarje je opozoril na „nevzdržne razmere“, saj ljudje živijo v nemogočih pogojih brez elektrike in brez pitne vode oziroma brez higienskega minimuma, kar se mu zdi dejansko kršenje človekovih pravic. Omenil je še druge probleme s področja ravnanja policije, počasnosti sodstva, problematike manjšin itd.

Vse informacije, pridobljene na sestanku,

bo izkoristil na nadaljnjih srečanjih s predstavniki slovenske vlade. Gil-Robles bo ob zaključku svojega mandata objavil zbirko poročil o stanju človekovih pravic v vseh državah članicah Sveta Evrope. Kot je povedal v Ljubljani, bo poročilo takoj, ko bo pripravljeno, poslal svetu ministrov Sveta Evrope, ki ga bodo preučili in tudi objavili.

Pozneje se bo komisar sestel s predsednikom državnega zbora Borutom Pahorjem ter ministroma za zunanje zadeve in pravosodje, Dimitrijem Ruplom in Ivanom Bizjakom, v okviru obiska pa se bo srečal tudi z ministrom za delo, družino in socialne zadeve Vladom Dimovskim, ministrom za notranje zadeve Radom Bohincem in varuhom človekovih pravic Matjažem Hanžkom.

Z gostom se bodo sestali tudi direktor Generalne policijske uprave Marko Pogorevc, direktor Urada za narodnosti Janez Obreza, predsednica ustavnega sodišča Dragica Wedam-Lukič, predstavniki odvetnikov, sodniškega društva in sindikatov delavcev, obiskal pa bo še zapor v Dobu in nastanitveni center v Novem mestu.

Očitki Drnovšku

Poslanec ZLSD Avrelj Juri se je kot državljani Republike Slovenije odzval na pismo predsednika republike Janeza Drnovška amerišskemu predsedniku Georgeu Bushu glede vojne v Iraku. Kot poudarja Juri v odprtem pismu, Drnovšek nima mandata z njegove strani, da kot predsednik vseh slovenskih državljanov sporoča amerišskemu predsedniku, da ne dvomi v upravičenost te vojne. Avrelj Juri je pred desetimi leti nasprotoval osamosvojitvi Slovenije.

„Žalostno, gospod predsednik!“ pa začenja svoje odprto pismo Juri.

„Žalostno, da se postavljate na stran tistih, ki ne dvomijo v upravičenost vojne v Iraku, oziroma, ki

so bili prepričani, da je bilo potrebno razorožiti režim Sadama Huseina ... Režim je padel, z njim je usahnila dolgoletna, krvava diktatura in se tega vsa demokratična javnost lahko le veseli, a je bilo to storjeno na način, ki nima in ne more imeti opravičila,“ poudarja Juri. Dodaja pa še, da „je to vaša stvar, stvar vašega odnosa do etike in morale v politiki in mednarodnih odnosih, da ne dvomite v upravičenost te vojne, a ko to amerišskemu predsedniku, svetovni in domači javnosti sporočate kot predsednik vseh državljanov in državljanov Republike Slovenije, vedite, da z moje strani takega mandata nimate!“.

Drnovšek je v pismu Bushu med drugim zapisal:

Naše šole v Italiji ob enajst stolic

S prihodnjim šolskim letom bodo uknili enajst stolic na slovenskih višjih srednjih šolah v Italiji. Krčenje stolic naj bi bila neposredna posledica določil italijanskega finančnega zakona, je poročal Radio Trst A.

Slovenske višje srednje šole na Tržaškem bodo ob pet stolic (od 96 na 91), krčenje pa bo prizadelo vse višješolske zavode (licej Franceta Prešerna, trgovski tehnični zavod Žige Zoisa, pedagoški licej Antona Martina Slomška in poklicni zavod Jožefa Stefana).

V prihodnjem šolskem letu bodo tudi zmanjšali število razredov, profesorji, ki bodo izgubili svojo stolicu, pa bodo ohranili službo.

Na Goriškem bodo slovenske višje srednje šole izgubile šest stolic (od 43 na 38) in razred. Štiri stolice bodo uknili na zavodu Žiga Zoisa, dve pa na t.i. licejskem polu. Slovensko šolstvo v Italiji je tako prepuščeno „na milost in nemilost“ oblastem, ker je, „kljub proglasom o njeni specifikih, zaščitni zakon v resnici ne štiti“.

„Vojna v Iraku je končana. Marsikdo v svetu je dvomil v njeno upravičenost. Mnogi pa smo bili prepričani, da je bilo potrebno razorožiti režim Sadama Huseina, čeprav smo upali, da se je mogoče izogniti vojni. Vi ste bili prepričani, da je to nujno storiti v interesu nacionalne varnosti in v interesu človeštva.“

Jančarju izročili Herderjevo nagrado

Na dunajski univerzi je sklad Alfreda Toepferja iz Hamburga sedmim dobitnikom izročil letošnje Herderjeve nagrade, obenem pa je sedmerici podelila Herderjeve štipendije. Med dobitniki Herderjeve nagrade je slovenski pisatelj, publicist in dramatik Drago Jančar.

Herderjeve nagrade od leta 1964 vsako leto podelijo na slovesnosti na univerzi na Dunaju, namenjene so spodbujanju kulturnih vezi z državami evropskega Vzhoda in počastitvi pomembnih prispevkov posameznikov v teh državah k evropski kulturi.

Vsak Herderjev nagrajenec ima priložnost, da iz svoje države izbere po enega nadarjenega štipendista, ki prejme mesečno 920 evrov za dobo enega študijskega leta na eni od dunajskih univerz.

Štipendistka iz Slovenije je Dragica Čeč iz Postojne.

OBVESTILA

SOBOTA, 17. maja:

Redni pouk na Srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.

Prireditve Balantičeve šole, v Našem domu v San Justo.

NEDELJA, 25. maja:

Žegnanje v Slovenski hiši.

Sobota, 31. maja:

Redni pouk na Srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši. Ob 19.15 uri pa **sestanek staršev.**

Nedelja 1. junija:

Žalna spominska proslava žrtev vojne in revolucije, ob 16. v Slovenski hiši.

Četrtek, 5. junija:

Spominski sestanek Zveze slovenskih mater in žena: srečanje z Manco S. Urbančič: „Moji spomini iz Št. Jošta“.

DAROVALI SO

Zveza slovenskih mater in žena se iskreno zahvaljuje sledečim dobrotnikom, ki so prispevali v dobrotelni sklad pomoči potrebnim rojakom: N.N. 100 pesov, v spomin na Marto in Avgusta Jeločnik; N.N., Castelar, 20 dolarjev; gospa N.N. 30 pesov; A.K., San Justo, 100 dolarjev v spomin na pokojne starše. **Vsem iskren Bog plačaj.**

Za slovensko zavetišče Rožmanov dom je družina Pipp darovala 100 pesov v spomin Bojanu Križu. **Boga plačaj!**

OSEBNE NOVICE

Krsta. V soboto, 12. aprila je bil krščen v farni cerkvi Marije Kraljice v Slovenski vasi **Nicolás Zupančič**, sin Jožeta in Andree Ricci. Botrovala sta Cristina Ricci in Héctor Juárez. Krstil je župnik Jože Bokalič.

V cerkvi Marije Pomagaj je bil krščen **Matej Ivan Marinucci**, sin dr. Humberta Edgarda in Marte Lucije Lukančič. Botra sta bila Nicolás Ezequiel Fraguiglia in Mirta Graciela Quevedo Lukančič.

Srečnim staršem iskreno čestitamo!